

Ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-029-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17)

Такриз

ба автореферати диссертатсияи Назар Муъмин Абдучалол «Адолати иҷтимоӣ дар назария ва амалияи ҳаёти ҷамъиятӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ)

Дар автореферати диссертатсияи Назар Муъмин Абдучалол «Адолати иҷтимоӣ дар назария ва амалияи ҳаёти ҷамъиятӣ» масъалаи барои Тоҷикистони муосир хеле муҳимму мубрам мавриди таҳқиқи ҳамачониба қарор гирифтааст.

Дар муқаддимаи таҳқиқоти тақризшаванда мубрами мавзуи таҳқиқот, дараҷаи таҳқиқи мавзӯ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоихаҳо) ва мавзӯҳои илмӣ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ, объекти таҳқиқот, предмети таҳқиқот, марҳилаҳои таҳқиқот, асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот, заминаҳои эмпирикӣ ва пойгоҳи меъёрӣ-эмпирикии таҳқиқот, наwgонии илмӣ таҳқиқот, нуктаҳои асосӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод карда мешаванд, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ, соҳаи таҳқиқот, саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқи мавзӯ, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия тибқи талаботи мавҷуда дода шуда, ҳамаи қисматҳои он аз ҷиҳати илмӣ ва ба таври хеле возеҳ асоснок карда шудаанд.

Дар асоси автореферати диссертатсия маълум мегардад, ки масъалаи адолати иҷтимоиро дар назария ва амалияи ҳаёти ҷамъиятӣ муаллиф дар се боб ба таври муфассал ба риштаи таҳқиқо кашидааст. Дар рисола ҷанбаҳои назариявӣ-методологии таҳқиқи масъалаи адолати иҷтимоӣ тавассути таҳлилу баррасии масъалаҳои адолати иҷтимоӣ ҳамчун категорияи фалсафӣ ва мафҳумҳои алоқаманд ба он, тафсири падидаи «адолат» дар таълимотҳои фалсафии аҳди бостон ва асрҳои миёна, пажӯҳиши масъалаҳои адолати иҷтимоӣ дар фалсафаи аврупоии асрҳои XVI-XIX ва намудҳои тафсири адолати иҷтимоӣ дар концепсияҳои муосири фалсафӣ-иҷтимоӣ ва амсоли он сураг гирифтааст, ки моҳияти мавзӯи матраҳшударо ба пуррагӣ фаро мегиранд.

Паҳлӯи дигари муҳимми предмет ва объекти таҳқиқшаванда, яъне масъалаҳои адолати иҷтимоӣ ва роҳҳои ҳалли онҳо дар шароити ҷаҳонишавӣ бо баррасии масъалаҳо ва мушкилоти зарурати бознигарӣ ба масъалаҳои адолати иҷтимоӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ, таъсири равандҳои ҷаҳонишавӣ ба рушди иҷтимоии инсоният ва таъмини адолати иҷтимоӣ, адолати иҷтимоии глобалӣ дар шароити тағйирёбандаи сиёсатгузорӣ дар ҷаҳони муосир сурат гирифта, андешаҳои муаллифи рисола баён гардидаанд, ки тамоми онҳо барои равшан сохтани масъала ва мушкилоти дар ин самт дар сатҳи Тоҷикистон ва дар сатҳи байналмилалӣ мавҷудбуда хеле муҳим ва мубрам ба назар мерасанд.

Дар боби хулосавии диссертатсия, яъне дар боби сеюм, ҳолат ва дурнамои татбиқи принципҳои адолати иҷтимоӣ дар Тоҷикистони муосир мавриди таҳлилу пажӯҳиш қарор гирифтааст. Бо ин мақсад муаллифи рисола масъалаҳои адолати иҷтимоӣ дар таҷрибаи ҳаётии ҷомеаи шӯравӣ ва воқеияти пасошӯравӣ, татбиқшавии сиёсати иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва раванди таҳкими адолати иҷтимоӣ дар ҷомеаи тоҷикистонӣ, ҳифзи иҷтимоии аҳоли ҳамчун механизми таквиятдиҳандаи адолати иҷтимоӣ дар Тоҷикистон, дурнамои ҳамкории ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва давлат дар Тоҷикистон ҷиҳати таъмини адолати иҷтимоӣ ва ғайраҳоро баррасӣ карда, андешаҳои худро ба таври мушаххасу асоснок баён доштааст.

Бояд таъкид намуд, ки оид ба адолати иҷтимоӣ муаллифи диссертатсия на танҳо дар сатҳи миллӣ, балки дар сатҳи байналмилалӣ низ масъалагузорӣ намудааст, ки яке аз дастовардҳои назарраси таҳқиқоти тақризшаванда мебошад. Дар ин самт андешаҳои муаллиф дар бораи он, ки имрӯз системаи муносибатҳои байналмилалӣ дучори бӯҳрони шадид гашта, тақозо карда мешавад, ки барои таъмини адолати иҷтимоии глобалӣ бояд эҳтироми ҳуқуқи халқу кишварҳо ба худмуайянкунӣ, истиклолияти сиёсӣ ва интиҳоби арзишҳои афзалиятнок, мавқеи давлати миллӣ дар раванди ҷаҳонишавӣ дар мадди назар бошанд, қобили дастгирӣ аст.

Дар маҷмӯъ, дар асоси автореферат метавон хулоса намуд, ки тамоми мушкилоту масъалаҳои дар рисола мавриди таҳқиқ қароргирифта, мубрамияти мавзӯи таҳқиқотро нишон медиҳанд. Инчунин, бо тарзи нави гузоштани масъала, таҳқиқи бонизоми адолати иҷтимоӣ ҳамчун идея ва падидаи иҷтимоӣ ва унсурҳои дигари рисола аз навгониҳои муаллифи он шаҳодат медиҳанд. Ҳамаи ин аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дошта, муҳимтарин нуктаҳои рисоларо метавон дар ҳаёти ҷомеа ва раванди таълим истифода намуд.

Ҳамзамон, дар қатори пахлуҳои мусбати диссертатсия, дар асоси таҳлили автореферати он метавон баъзе камбудихоро низ зикр намуд. Масалан, дар матни автореферати диссертатсия дар саҳифаҳои 8 ва 13 хатогиҳои имлоӣ ва дар саҳифаҳои 8 ва 14 хатогиҳои услубӣ дар ҷумлабандӣ мушоҳида карда шуданд.

Вале камбудихои зикршуда ҷузъӣ буда, ба сифати умумии диссертатсия таъсир намерасонанд. Аз ин рӯ, дар асоси автореферат метавон хулоса намуд, ки диссертатсияи Назар Муъмин Абдучалол «Адолати иҷтимоӣ дар назария ва амалияи ҳаёти ҷамъиятӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) пешниҳод шудааст, ба тамоми талаботи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои гирифтани дараҷаи илмии доктори илмҳои фалсафа сазовор мебошад.

Доктори илмҳои фалсафӣ,
дотсенти кафедраи фалсафа
ва сиёсатшиносии
ДДЗТ ба номи С. Улугзода

Ш.Х. Карамхудоёев

Суроға: 734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кучаи Муҳаммадиев,
16/7, ДДЗТ ба номи С. Улугзода, тел. (992) 93-713-03-72. E.mail:

Shukratk@mail.ru

Имзои доктори илмҳои фалсафа, дотсент Ш.Х. Карамхудоёевро тасдиқ
менамоям

Сардори ШК ДДЗТ ба номи С. Улугзода

